

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 23 lipca 2025 r.
znak sprawy: DWM.ww.058.7.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 10686 z 7 lipca 2025 r.

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję poniżej odpowiedź na interpelację nr 10686 z 7 lipca 2025 r.

Pyt. 1: „Czy Polski rząd zaangażuje się w stworzenie mniejszości blokującej dla umowy z Mercosur?”

Pyt. 2: „Czy Polska zamierza wyrazić sprzeciw wobec jej ratyfikacji, w szczególności ze względu na jej negatywne skutki dla rolnictwa, jeżeli tak jakie kroki podejmuje kierowany przez pana resort i Pan Minister?”

Odpowiedź na pyt. 1 i 2: Przypominam, że 26 listopada 2024 r. Rada Ministrów przyjęła uchwałę sprzeciwiającą się wynikom negocjacji umowy UE-Mercosur w obszarze rolnictwa. Stanowisko MRiRW było prezentowane w ostatnich miesiącach wielokrotnie na różnych forach, w tym ostatnio na Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Sejmu RP 10 lipca 2025 r. – mamy zastrzeżenia do umowy UE-Mercosur i nie akceptujemy jej w obecnym kształcie.

Od grudnia 2024 r. w Komisji Europejskiej trwają prace prawno-lingwistyczne celem przygotowania wniosku do Rady UE i Parlamentu Europejskiego o zatwierdzenie umowy UE-Mercosur. Razem z ww. wnioskiem Komisja powinna również przedstawić skonsolidowany tekst umowy w językach urzędowych państw członkowskich UE. Po złożeniu ww. wniosku zostanie wypracowane formalne stanowisko Rządu RP. Jego przygotowanie będzie koordynować Ministerstwo Rozwoju i Technologii, a inne resorty, w tym MRiRW, będą konsultowane.

Zwracam uwagę, że zgodnie z obowiązującym podziałem kompetencji MRiRW nie ma roli wiodącej w prezentacji na forum UE stanowiska Rządu RP w sprawie umowy UE-Mercosur ani w uzgadnianiu z innymi państwami członkowskimi stanowisk rządowych w tej sprawie. Działania MRiRW mają w tym obszarze funkcję wspierającą względem Prezesa Rady Ministrów oraz Ministra Rozwoju i Technologii, który kompetencyjnie odpowiada za ten obszar.

Uwzględniając ww. uwarunkowania i podział kompetencji, prezentowałem nasze zastrzeżenia do umowy UE-Mercosur m.in. w czasie rozmowy z komisarzem ds. handlu i bezpieczeństwa gospodarczego M. Šefčovičem w lutym 2025 r. oraz w rozmowach ze swoimi odpowiednikami z państw członkowskich UE. Najwięcej rozmów odbyłem z ministrem Francji A. Genevard – 22 listopada 2024 r., 25 lutego 2025 r., 16-17 czerwca 2025 r. oraz 25 czerwca 2025 r., w czasie których potwierdziliśmy nasz sprzeciw wobec umowy UE-Mercosur oraz każdorazowo podtrzymaliśmy chęć naszej dalszej współpracy. Razem z Francją opowiadamy się przede wszystkim za uwzględnieniem w umowie UE-Mercosur odpowiednich mechanizmów ochronnych dostosowanych do specyfiki sektora rolnego.

Występując w roli prezydencji w Radzie ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (AGRIFISH), zorganizowałem dwie debaty dotyczące kwestii rolnych związanych z handlem. W toku tych debat ministrowie rolnictwa z państw członkowskich UE prezentowali swoje stanowiska w bieżących tematach, w tym na temat umowy UE-Mercosur. Stanowiska podobne do Polski i Francji mają ministrowie rolnictwa Węgier i Austrii. Poważne zastrzeżenia do umowy UE-Mercosur zgłaszane są też przez Rumunię, Włochy, Holandię oraz Belgię. Z kolei szereg innych krajów członkowskich, takich jak Hiszpania i Portugalia, Szwecja, Finlandia, Niemcy, Czechy prezentuje silne wsparcie dla szybkiego zatwierdzenia i wejścia w życie umowy.

Odnosnie ratyfikacji wyjaśniam, że jeśli umowa będzie zatwierdzana w formie Układu o stowarzyszeniu to będzie wymagała ratyfikacji przez każde z państw członkowskich UE, w tym również przez Polskę. Do czasu ratyfikacji część handlowa umowy może wejść w życie na zasadzie tymczasowej (w związku z wyłączną kompetencją Komisji Europejskiej w zakresie polityki handlowej). Forma prawna umowy UE-Mercosur będzie znana po przedstawieniu przez Komisję wspomnianego wcześniej wniosku o zatwierdzenie umowy.

Pyt. 3: „Czy Ministerstwo Rolnictwa przeprowadziło analizę wpływu tej umowy na poszczególne sektory rolnictwa w Polsce?”

Odpowiedź na pyt. 3: Opracowana przez MRiRW informacja nt. umowy UE-Mercosur z punktu widzenia potencjalnego wpływu i skutków dla polskiego sektora rolnego została udostępniona członkom Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Sejmu RP przed posiedzeniem 20 maja 2025 r.

Umowa przewiduje ograniczenie preferencyjnego importu wrażliwych produktów z krajów Mercosur do poziomu kontyngentów taryfowych (ich wzrost ma być stopniowy - rozłożony w czasie). Uważamy, że wielkość kontyngentów taryfowych przyznanych państwom Mercosur na część produktów jest zbyt wysoka. Dotyczy to przede wszystkim mięsa drobiowego.

Z perspektywy Polski istnieje między innymi obawa, że umowa UE-Mercosur może mieć potencjalnie negatywne skutki pośrednie przede wszystkim w sektorze mięsa drobiowego i mięsa wołowego. Eksport z Polski ww. produktów mógłby być wypierany z rynków innych państw członkowskich UE przez asortyment z państw Mercosur. Zagrożeniem bezpośrednim dla polskiego sektora tytoniowego może być naszym zdaniem przewidziana umową liberalizacja tytoniu nieprzetworzonego. Na ten moment nie widzimy ryzyka zagrożenia w sektorach: wieprzowiny (mięso wieprzowe z krajów Mercosur nie jest dopuszczone na rynek UE z uwagi na unijne przepisy dotyczące wymogów weterynaryjnych i fitosanitarnych (SPS) tj. brak uzgodnionych świadectw zdrowia i zatwierdzonych zakładów na eksport), cukru (umowa zakłada zniesienie cła na surowy cukier trzcinowy do rafinacji wewnątrz kontyngentu taryfowego już przyznanego Brazylii w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO) i wykorzystywanego przez nią, a poza tym przewidziana jest stosunkowo niewysoka kwota (10 tys. ton) dla Paragwaju), kukurydzy (rynek UE jest już teraz całkowicie otwarty – zerowa stawka celna – na import kukurydzy ze wszystkich krajów trzecich, w tym z Mercosur). Z drugiej strony umowa mogłaby w pewnym stopniu potencjalnie zwiększyć możliwości eksportowe dla polskiej branży mleczarskiej, ogrodniczej czy produktów przetworzonych do krajów Mercosur.

Pyt. 4: „Jakie działania planuje podjąć Rząd, by chronić polskich rolników przed zalewem taniego importu z Ameryki Południowej?”

Pyt. 5: „Czy rozważane jest wprowadzenie mechanizmów ochronnych na poziomie krajowym lub unijnym, które zabezpieczą konkurencyjność polskiej produkcji rolnej?”

Odpowiedź na pyt. 4 i 5: Tak jak wskazałem w odpowiedzi na pyt. 3 przewidujemy, że skutki umowy UE-Mercosur mogą mieć przede wszystkim charakter pośredni i mogą polegać na wypieraniu polskiego eksportu z rynków państw członkowskich UE. Dotyczy to zwłaszcza sektorów mięsa drobiowego i wołowego.

Jeśli chodzi o mechanizm ochronny - umowa UE-Mercosur przewiduje taki mechanizm, jednak naszym zdaniem jest on niedostosowany do specyfiki sektora rolnego. Dlatego wspólnie z Francją opowiadamy się za dołączeniem do umowy mechanizmów ochronnych dostosowanych do specyfiki sektora rolnego. Zdaniem Polski mechanizm ten powinien być możliwy do zastosowania zarówno w imporcie towarów objętych w umowie kontyngentami taryfowymi, jak i tych, w imporcie których preferencje zostały przyznane bez ograniczeń kwotowych. Z uwagi na potrzebę dbania o konkurencyjność unijnej (w tym polskiej i francuskiej) produkcji rolnej uważamy również, że należy zagwarantować większe dostosowanie standardów produkcji obowiązujących w krajach Mercosur do unijnych wymogów produkcji rolnej, w tym związanych ze zrównoważonym rozwojem. Przykładamy również dużą wagę do wzmocnionych kontroli przestrzegania zasad bezpieczeństwa żywności przez import z krajów Mercosur.

MRiRW popiera ponadto koncepcję utworzenia specjalnego funduszu dla zrekompensowania ewentualnych strat w przypadku nadmiernego importu z krajów Mercosur na skutek wejścia w życie umowy. Jednocześnie zgłaszamy postulat, aby fundusz obejmował również pośrednie straty producentów rolnych. Chodzi o identyfikowane przez nas potencjalne straty związane z wypieraniem produktów jednego państwa członkowskiego z rynków innych państw członkowskich UE przez żywność przywożoną z krajów Mercosur. Postulat ten był prezentowany podczas mojego ww. lutowego spotkania z komisarzem Šefčovičem.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Czesław Siekierski

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów,
2. Ministerstwo Rozwoju i Technologii.